

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Ndob/20/2025
Identifikačné číslo spisu: 6124418281
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Čanádyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:6124418281.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Čanádyovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Miroslavy Janečkovej, v spore žalobkyne Náhradné vozidlo, s.r.o., Tolstého 20, Žilina, IČO: 50 496 166, zastúpenej spoločnosťou ADVOKÁTI Müller & Dikoš, s.r.o., Tolstého 20, Žilina, IČO: 36 864 455, proti žalovanej Wüstenrot poisťovňa, a. s., Digital Park I, Einsteinova 21, Bratislava, IČO: 31 383 408, zastúpenej spoločnosťou SEDLAČKO & PARTNERS, s. r. o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, o zaplatenie 781,67 eura s príslušenstvom, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica dňa 12. februára 2025 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Mestskému súdu Bratislava III z dôvodu, že žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote navrhla pokračovanie v konaní na súde príslušnom podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní a o doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“).

2. Mestský súd Bratislava III s postúpením sporu nesúhlasil a postupom podľa § 43 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o nesúhlase s postúpením sporu z dôvodu, že predmetom sporu je nárok žalobkyne ako právnej nástupkyne poškodenej na náhradu škody vzniknutej v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla povinne zmluvne poisteného u žalovanej. Napriek tomu, že strany sporu sú podnikateľmi, uplatňovaná náhrada škody nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu, ale z povinného zmluvného poistenia upraveného zákonom č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o PZP“) so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka. Na základe uvedeného mal Mestský súd Bratislava III za to, že v danom občianskoprávnom spore je na konanie príslušný Mestský súd Bratislava IV alebo Okresný súd Žilina.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III podľa § 43 ods. 2 CSP preskúmal vec a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu je dôvodný.

4. Podľa § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

5. Podľa § 40 CSP v znení účinnom od 1. júla 2023, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednanie sporu.

6. Podľa § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

7. Podľa § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

8. Podľa § 12 ods. 1 CSP, na konanie v prvej inštancii je príslušný okresný súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 12 ods. 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

10. Podľa § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

11. Podľa § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

12. Podľa § 14 ods. 3 veta prvá zákona o upomínamom konaní, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí.

13. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.) /ďalej aj „zákon o sídlach a obvodoch súdov“, sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

14. Podľa § 18n ods. 2 písm. d) zákona o sídlach a obvodoch súdov, od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva v ostatných veciach z Okresného súdu Bratislava I, Okresného súdu Bratislava II, Okresného súdu Bratislava III a Okresného súdu Bratislava V na Mestský súd Bratislava IV.

15. Z obsahu návrhu na vydanie platobného rozkazu vyplýva, že v predmetnom spore sa žalobkyňa - právnická osoba domáha voči žalovanej - právnickej osobe (poistovni) nároku na náhradu nájomného za náhradné vozidlo, ktoré si držiteľ vozidla poškodeného v dôsledku dopravnej nehody (obchodná spoločnosť) prenajal od žalobkyne. Škoda na motorovom vozidle bola spôsobená vozidlom, ktoré bolo v čase vzniku škody povinne zmluvne poistené u žalovanej. Po ukončení doby trvania nájmu náhradného

vozidla žalobkyňa vystavila poškodenému faktúru za užívanie náhradného vozidla vo výške 2 791,67 eura bez DPH. Žalovaná však poistné plnenie krátila na sumu 2 010 eur. Poškodená postúpila svoju (v tom čase budúcu) pohľadávku na žalobkyňu, ktorá si v predmetnom konaní uplatňuje sumu predstavujúcu rozdiel medzi nákladmi na nájom náhradného vozidla vyplývajúcimi z faktúry a poskytnutým poistným plnením.

16. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku, konanie začaté na upomínacom súde, ktoré v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní pokračuje na súde príslušnom podľa Civilného sporového poriadku, tvorí jeden celok, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania (§ 36 ods. 2 CSP).

17. Pre rozhodnutie tohto sporu o príslušnosť bolo preto v prvom rade potrebné vyriešiť otázku povahy predmetného sporu. Podľa záverov najvyššieho súdu, predmetný spor, v ktorom ide o nárok na náhradu škody spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III, ako sa domnieval postupujúci upomínací súd. Pre založenie kauzálnej príslušnosti Mestského súdu Bratislava III podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. V predmetnej veci sa o takýto prípad nejedná, keďže nie je naplnený základný predpoklad podľa § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka, a to, že ide o záväzkový vzťah medzi podnikateľmi, ak pri jeho vzniku je zrejme s prihliadnutím na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti. Pre naplnenie definície obchodného záväzkového vzťahu, a teda obchodnoprávneho sporu, nepostačuje, že na strane žalobcu a na strane žalovaného vystupujú podnikatelia, keďže rozhodujúca je právna povaha nároku uplatneného v súdnom konaní.

18. Návrhom na vydanie platobného rozkazu uplatnený nárok zo zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nemožno radiť medzi nároky obchodnoprávnej povahy, predmetný spor je sporom občianskoprávnym. Rozsah poistenia zodpovednosti za škodu upravuje § 4 zákona o PZP, kde jednotlivé nároky, ktoré sa z povinného zmluvného poistenia hradia, sú stanovené druhovo. Samotná zodpovednosť za škodu je však upravená ustanoveniami zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ktorý sa v danej veci použije subsidiárne. Vzťah žalobkyne a žalovanej nie je vzťahom poškodeného a škodcu, ale vzťahom osobitným, ktorého podstatou je verejnoprávna potreba náhrady škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Čiastočne verejnoprávna povaha poistenia vedie k tomu, že vzťah žalobkyne a žalovanej nie je bežným vzťahom veriteľa a dlžníka. Uvedené vyplýva i z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. októbra 2021, sp. zn. III. ÚS 215/2020.

19. Žalobkyňa (resp. jej právny predchodca) a žalovaná sú síce podnikateľmi, ale náhrada škody uplatnená v tomto konaní nie je vyvodzovaná z ich vzájomného záväzkového vzťahu. Strany medzi sebou navzájom neuzavreli žiaden zmluvný záväzok, neexistuje medzi nimi priamy zmluvný vzťah. Požadované plnenie je vyvodzované z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktoré je upravené zákonom o PZP, so subsidiárnou aplikáciou Občianskeho zákonníka, obsahujúceho úpravu poistných zmlúv. Uplatnený nárok má pôvod v škodovej udalosti, pri ktorej je náhrada škody uplatňovaná ako plnenie z poistnej zmluvy uzatvorenej medzi držiteľom vozidla, ktorým bola spôsobená škoda, a poisťovateľom. Náhradu škody si poškodený (v prejednávanej spore jeho právny nástupca) uplatňuje priamo voči poisťovateľovi, a nie voči subjektu, ktorý mu spôsobil škodu. Tento vzťah a nároky z neho plynúce sa spravujú zákonom o PZP a Občianskym zákonníkom. Zásadnou v súdnej veci je skutočnosť, že samotným postúpením pohľadávky sa povaha postúpenej pohľadávky, majúcej výlučne občianskoprávny charakter, nemení. Medzi žalobkyňou (resp. postupkyňou) a žalovanou nie je v tomto prípade obchodný záväzkový vzťah (obdobne vid' uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Ndc/55/2023 zo 7. decembra 2023, tiež uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Ndob/71/2023 z 20. marca 2024).

20. Najvyšší súd v danej súvislosti poukazuje aj na uznesenie z 12. novembra 2024, sp. zn.

1VCdo/2/2024 publikované pod č. R 81/2024 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, z ktorého vyplýva, že vzťah poškodeného a poisťovateľa škodcu je vzťahom špecifickým, vyplývajúcim zo záväzku poisťovateľa z poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla voči poistenému škodcovi plniť náhradu škody priamo poškodenému, pričom poškodenému osobitný zákon o povinnom zmluvnom poistení dáva i priamy nárok voči poisťovateľovi na plnenie, ktorým mu bude táto škoda nahradená (§ 15 ods. 1 zákona o PZP). Ku dňu začatia konania nebolo zrejmé, že by sa poisťný vzťah založený medzi poistenou a žalovanou, z ktorého vznikol uplatnený nárok, týkal podnikateľov a ich podnikateľskej činnosti.

21. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny. Keďže sa nejedná o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie a rozhodnutie vo veci sa prednostne neaplikuje kauzálna príslušnosť podľa § 22 CSP, a preto je na konanie a rozhodnutie v danom spore v zmysle § 13, § 15 ods. 1 CSP a § 2 ods. 4 zákona o sídlach a obvodoch súdov príslušný všeobecný súd žalovanej - Mestský súd Bratislava IV, v ktorého obvode sa nachádza sídlo žalovanej.

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.